

Czym jest edukacja włączająca?

Najnowsze kierunki w nauczaniu dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych preferują edukację włączającą.

Chodzi o umożliwienie rodzicom i nauczycielom wyboru optymalnego profilu szkoły z punktu widzenia potrzeb ucznia, obowiązujące przepisy prawa oświatowego umożliwiają kształcenie uczniów niepełnosprawnych w szkołach specjalnych, ogólnodostępnych i integracyjnych. Dziecko na każdym etapie edukacji można przenieść ze szkoły jednego typu do placówki o innym profilu nauczania.

Uczeń z niepełnosprawnością to uczeń, który ma trudności w nauce (czyli taki uczeń, który ucząc się w sposób typowy dla swojego rówieśnika z tej samej klasy, nie jest w stanie osiągnąć dobrych efektów, ma różne problemy z nabywaniem wiedzy i nowych umiejętności, trochę „inaczej” społecznie funkcjonuje. To uczeń, któremu obniżona sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa długofalowo utrudnia funkcjonowanie w roli ucznia. To uczeń, który z uwagi na dysfunkcje rozwojowe wymaga zastosowania specjalnej organizacji procesu edukacyjnego w zakresie: organizacji warunków technicznych, metod i środków stosowanych w procesie dydaktycznym, kształtowania relacji społecznych, współpracy ze środowiskiem rodzinnym.

W edukacji włączającej chodzi o to, aby dziecko niepełnosprawne czuło się pełnoprawnym członkiem społeczności klasowej a nauczyciel prowadzący czuł się za nie odpowiedzialny.

Kształcenie uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych należało do jednego z głównych kierunków polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2012/2013. W roku szkolnym 2014/2015 realizowany był kierunek polityki oświatowej państwa pn. „Edukacja włączająca uczniów niepełnosprawnych”

Włączanie uczniów niepełnosprawnych do kształcenia we wszystkich typach przedszkoli, szkół i placówek, w tym przedszkolach, szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych, umożliwia elastyczny system kształcenia w Polsce. Dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim mają obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny i obowiązek nauki spełniają poprzez udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, organizowanych na podstawie orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Integracja- włączanie ma ważny aspekt społeczny, poprzez wspólną edukację przygotowujemy młodych ludzi do bycia razem, razem coś robimy, ale każdy na swoim poziomie możliwości.

Uczniem niepełnosprawnym jest uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-

pedagogicznej,

w tym publicznej poradni specjalistycznej, z uwagi na jeden z rodzajów niepełnosprawności określony w przepisach prawa tj. rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej.

Diagnozy potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia niepełnosprawnego dokonują specjaliści w poradni psychologiczno-pedagogicznej, natomiast decyzję o wyborze formy i miejsca kształcenia podejmują rodzice (opiekunowie prawni) dziecka, którzy zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej mają wyłączne prawo do decydowania o swoim dziecku, o ile prawo to nie zostanie im ograniczone lub nie zostaną go pozbawieni.

Zgodnie z art. 71b ust. 5, 5a i 5b **ustawy o systemie oświaty** za zapewnienie kształcenia specjalnego ucznia niepełnosprawnego odpowiedzialna jest właściwa jednostka samorządu terytorialnego, do której zadań należy prowadzenie odpowiednio przedszkoli lub szkół danego typu i rodzaju.

Zgodnie z przepisami art. 5 ust. 7 ww. ustawy organ prowadzący szkołę odpowiada za jej działalność i do jego zadań należy w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- zapewnienie obsługi administracyjnej i finansowej,
- wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Indywidualizacja procesu kształcenia uczniów niepełnosprawnych polega na realizacji indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, możliwości przedłużenia okresu kształcenia na każdym etapie edukacyjnym, a także w dostosowywaniu form i warunków przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych.

W edukacji włączającej różnorodność jest wyzwaniem dla nauczyciela do tworzenia właściwego klimatu w szkole i budowania relacji oraz organizowania odpowiedniego wsparcia uwzględniającego indywidualne potrzeby dzieci.

Te nowe wyzwania stawiają przed nauczycielem konieczność stałego poszerzania wiedzy

Opracowanie Halina Gawron - doradca metodyczny SCE z zakresu geografii

Tarnów, dnia 14 stycznia 2016 r.